

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:
Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameštencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.— Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane pe-
titna enostopna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 101.

Sobota, 13. decembra 1930.

Leto V.

Borba proti vmešava- nju velesil na Balkanu

Čehoslovaška socialna demokracija
in evropska politična vprašanja.

Socialnodemokratski minister dr.
Winter je v čehoslovaški zbornici v
proračunski razpravi dne 25. m. m.
govoril:

Za odpravo gospodarske krize je
treba delati predvsem v gospodar-
stvu, čeprav je politika tudi važna.
Socialni demokrati so vstopili v vlad-
do, ker smatrajo delavske in držav-
ne interese v današnjih razmerah za
važnejše, kakor izključno strankar-
stvo. Šli smo v vladno ravno zaradi-
tega, ker smo vedeli, da pridejo tež-
ki dnevi, v katerih skuša vsak stan
rešiti sebe, pozabiti pa slabjšega.

Zmota bi bila, če bi delavski raz-
red v tem času odklanjal varstvo, ki
mu ga nudi udeležba na vladi. Ob
takem času pozicija delavstva v vlad-
di ni ofenziva, nego defenziva. Vsto-
pili smo v vladno, ki je v naših raz-
merah edino mogoča po naših nazo-
rih. V vladi je nekako uravnoteženje
sil, ki karakterizira Čehoslovaško.
Tako konstruirana vlada dela težko,
in dela le, če je prepričana o notra-
nji solidarnosti in da je vsaj v nje
glavnih elementih ne more ničesar
omajati. Nobena druga vladna obli-
ka, razen demokratske, ni imela
boljših uspehov, zato moramo demo-
kratično vladno obliko ne le ohrani-
ti, ampak jo tudi skrbno čuvati. Tu-
di v gospodarskem pogledu imamo
dokaze, koliko uspešnejša je za na-
rodno gospodarstvo vlada demokra-
cije, kakor diktature. Ker je to tako,
je naša dolžnost, da čuvamo nepo-
grešljivo demokratsko vladno obliko.
Dolžnost vseh elementov koalicije pa
je, da ne smatrajo to oblike kot usta-
novno, ki bi se jo smelo odpraviti.
Rušitev te oblike bi bilo nevarno
igranje z ognjem.

Dr. Winter je dalje odgovarjal
predgovornikom ter ugotovil, da mo-
ra Čehoslovaška iz gospodarskih raz-
logov ohraniti prijateljstvo z drugi-
mi državami ter zlasti iz teh razlo-
gov opustiti hujskaško vlogo med ev-
ropskimi državami. Dalje pravi dr.
Winter:

O povratku Habsburžanov nam
ni treba govoriti. Kaj mislimo o tem,
smo jasno povedali tudi inozemstvu.
Toda ravno mi se ne smemo poka-
zati kot hujskači v Evropi, ker se zo-
pet govori o balkanizaciji srednje
Evrope zaradi razpada habsburške
države. Balkanska konferenca v Ate-
nah je imela namen, ustvariti zvezo
balkanskih držav, da se zmanjša
vpliv velesil na balkanskih državah.
To gibanje moramo simpatično po-
zdravljati. V tem oziru smo socialni
demokrati soglasni z malo antanto.

V svojem govoru je dr. Winter
analiziral »balkanizacijo« Evrope ter
dejal, da je razumeti pod balkaniza-
cijo Evrope politiko velesil, ki sku-
šajo dobiti v posameznih srednjeev-
ropskih državah vpliv, ter države
izigravati drugo proti drugi ali tudi
v mednarodni politiki v svoje sebične
namene.

Ta politika sil je za Evropo naj-
nevarnejša, ker bi se z njo razširilo
balkansko ognjišče vojn še na sred-
njo Evropo.

Politika čehoslovaške socialne de-
mokracije je torej obsežen medna-
rodni problem, ki je za bližnji razvoj
prav aktualen.

Gandhijev sin umrl vsled lakote.
Gandhijev 17 letni sin je po šestde-
setdnevni gladovni stavki v Bombay
umrl.

Fašistični poskusi žoltih organizacij.

V železniških delavnicah v Zagrebu so bili delavci med delovnimi urami prisiljeni prisostvovati shodu nacionalne organizacije. — Delavci so ogorčeni. — Svobodne strokovne organizacije so potom Delavske zbornice vložile protest.

V zagrebških železniških delavnicah je bil 20. novembra t. l. nabit tale razglas:

Zagreb, 20. novembra 1930.

Okrožnica štev. 78.

Vsem oddelčnim načelnikom!

Potom lepakov je bilo delav-
stvo železniških delavnic obve-
ščeno, da se danes, dne 20. novem-
bra 1930, med 13. in 14. uro, pred
delavnico za montažo lokomotiv
(zapadno pročelje), vrši shod jugo-
slovske narodne organizacije.

Zato naj se da ob 13. uri znak
s tovarniško sireno za prekinitev
dela. Vrtarju naj se naroči,
da ne sme nikogar pred običajnim
delopustom, to je pred 14.10 uro,
pustiti iz delavnic brez izrecnega
pismenega dovoljenja pristojnega
načelnika oddelka.

Načelnik delavnic:
v z. V. Vrbančič.

Računskemu oddelku je pa bilo
izdano tole naročilo, št. 2348-I-r.:

Zagreb, 21. novembra 1930.

Vsem oddelkom!

Blagovolite včerajšnjo uro kot
redno delovno uro zaračunati (ko
se je vršil shod. Op. ur.).

Načelnik delavnic: Jurman.

Tako, torej! Načelnik železniških
delavnic, državnega podjetja, do-
voljuje kaj takega žolti nac. organizaciji,
na čelu katere stoji med drugimi tu-
di ljudje, ki so še do pred kratkim
bili najradikalnejši komunisti. Ker je
bilo sploh dvomljivo, da bi bili dru-
gače dobili koga na svoj shod, so ga

sklicali kar v obratne prostore že-
lezniških delavnic, vrata so pa dali
zapreti, da jim ni mogel nihče uiti.
In načelnikov namestnik je dal v to
svrhu eno uro prej znamenje za de-
lopust, kar je stalo državo na izgubi
dela najmanj 10.000 Din, ker se je ta
ura zaračunala kot storjeno delo in
se je torej udeležba na shodu žolte
organizacije plačala delavcem iz dr-
žavne blagajne, v katero morajo pri-
spevati vsi državljani.

Od kedaj pa uživajo nacionalne
organizacije takšno protekcijo, da se
udeležba na njihovih shodih kar
službenim potom zapove? Kateri za-
kon to predpisuje? Kateri zakon do-
voljuje predpostavljanim javnim pod-
jetij, da smeje svoje podrejene s silo
goniti v gotovo organizacijo?

Takih zakonov ne poznamo, iz-
vzemši v Italiji in Rusiji.

Postopek načelnikov zagrebških
železniških delavnic je v grobem na-
sprotju s kraljevim manifestom, ki
daje delavstvu zagotovilo svobodne-
ga strokovnega organiziranja, kakor
tudi z zagotovili pristojnih ministrov,
da se delavstvu ne bodo kratile pri-
dobljene pravice.

Prizadeto delavstvo je upraviče-
no ogorčeno nad takim postopanjem
fašističnonavdahnjenih funkcijonar-
jev žoltih organizacij in je potom
Delavskih zbornic vložilo na pristoj-
nem mestu odločno spomenico.

To mora ostati prvi in zadnji po-
izkus, uvajati pri nas fašistične me-
tode s podporo državnih nastavljen-
cev, ob službenem času, v službenih
prostorih in na račun državne bla-
gajne.

Burna zbornična seja zbornice na Poljskem.

Proč s fašistično vlado!

Dne 9. t. m. je bil otvorjen v Var-
šavi poljski sejm. Ukrajinci in komu-
nisti so takoj zagnali vrišč in kričali:
»Proč s fašistično vlado!« Motenje
se je nadaljevalo tudi med čitanjem
nagovora predsednika, ki naznanja
izpremembo ustave, ne da bi pove-
dal v kakšnem smislu. Nemir in kri-
čanje je nastalo tudi med zaprisego,

na kar je vdrla zbornična straža in
odvedla predvsem komunistične po-
slance iz zbornice. Opozicionarci
med čitanjem predsednikove posla-
nice niso vstali, kar je razumljivo,
ker je bilo v volilni borbi aretiranih
okoli sedemdeset njih kandidatov.
Za predsednika sejma je bil izvoljen
Switalski.

Morala ruskega procesa.

Odgovor Hendersonu.

V ruskem procesu proti industrij-
ski stranki se je govorilo o vmeša-
vanju Anglije v ruske notranje raz-
mere.

Angleški zunanji minister Hen-
derson je vprašal rusko vladno za
pojasnilo. Ruska vlada sedaj izjavlja,
kakor je poročal Henderson 8. t. m.
na seji spodnje zbornice, da so to
trdili pač obtoženci, ne da bi jih kdo
silil k temu, o Angliji in Franciji,

sovjetska vlada sama se pa o teh
navedbah ni izjavljala o svojem
mišljenju.

Kljub temu pa navaja utemeljitev
obsodbe kot argument za krivdo
Anglijo in Francijo.

Nam ne gre za to, da bi opravi-
čevali angleške ali francoske kapi-
talistične spletakarje, pač pa moramo
zopet ugotoviti dvojno igro Rusije.

Splošna stavka v Valenciji na Španskem.

V Valenciji so stavkali lesni de-
lavci. Generalni guverner v Valen-
ciji je pa odredil, da se mora z ob-
oroženo silo zaščititi stavkokaze.
Delavstvo je smatralo, da je stavka
razračunavanje med delavci in delo-
dajalci, in njih stvar je, da se zopet
pogode. Zaraditega je stopilo vse de-
lavstvo v stavko dne 9. t. m. Izšel
ni noben list in tudi tramvajski pro-
met počiva. — Med policijo in stav-

kujočimi je prišlo ponovno do ob-
čutnih prask.

Vladna kriza na Francoskem tra-
ja že osem dni. Ko Barthou ni mogel
sestaviti vlade, je bila poverjena La-
valu, ki pa dosedaj še tudi ni imel
uspeha. Ker Poincare ne mara pre-
zvzeti sestave kabineta, bo to naloga
poverjena najbrž še Briandu.

Potek kongresa av- strijske socialne de- mokracije.

Kaj zahteva kongres od poslanskega
kluba.

Resolucija, ki jo je sprejel kon-
gres avstrijske soc. dem. stranke,
nalaga poslanskemu klubu sledeče:
1. Sistematično akcijo, da bi se
zmanjšala, če se ne bi že dala od-
praviti, gospodarska kriza ter brez-
poselnost v sporazumu s soc. dem.
stranko in svobodnimi strokovnimi
organizacijami. 2. Utrditev demo-
kracije, pomirjenje v državi v cilju
obojeustranske razorožitve pod me-
sebojno kontrolo. 3. Nobenega po-
slabljanja glede zavarovanja zoper
brezposelnost, podaljšanje podpor
brez zmanjšanja dajatev, provedbo
zavarovanja zoper starost ter one-
moglost, podaljšanje varstva zakup-
nikov ter provedbo zemljiške refor-
me. 4. Da se stori konec podjetni-
škemu terorju proti strok. organiza-
cijam, zlasti v javnih službah. Zato
treba napraviti konec Strafellovemu
kurzu na zveznih železnicah. 5.
Davčna delitvena reforma naj se ne
prevaja z majorizacijo, temveč po-
tom pravičnega sporazuma in vpo-
števanjem občinskih potreb.

Končno zahteva resolucija re-
formo bračnega prava.

Udeleženci

Avstrijskega socialnodemokrat-
skega strankinega zbora od 6. do 8.
decembra se je udeležil v imenu so-
cialistične internacionale njen taj-
nik Friedrich Adler, v imenu nemške
socialne demokracije Westphal, v
imenu čeških socialistov senator
Haberman in Sahaneck, v imenu nem-
ških socialistov Češkoslovaške dr.
Heller. Došle so tudi pozdravne br-
zozavke socialističnih strank iz ve-
čine evropskih držav. Najbolj pri-
srčno je pa bil pozdravljen stari so-
cialistični mojster in teoretik Karl
Kautsky, ki je kljub svoji visoki sta-
rosti prišel iz Berlina, da je na zbo-
ru čestital svojim avstrijskim so-
drugom na izrednem volilnem uspe-
hu, ki pomeni po njegovem za zgo-
dovino veliko konsekvenco. »Srečen
in ponosen sem, da se smem prište-
vati k taki stranki, in srečen, da mi
je bilo dano učakati tolikšen uspeh
socializma!« je ginjen izjavil.

Pomilostitev v mos- kovskem procesu.

Smrtne obsodbe spremenjene v de-
setletno ječo.

Na smrt obsojeni Ramzin in
njegovi štirje tovariši so pomilošče-
ni. Obsojeni so na deset let ječe ka-
kor ostali trije obtoženci in na iz-
gubo državljanskih pravic za pet
let.

Ostalim obsojencem Očkinu,
Upranovu in Stinjinu pa je znižana
zaporna kazen od deset na osem
let.

Pomilostitev se je izrekla, ker se
je dokazalo v procesu, da so bili
obtoženci le navadno orodje v rok-
kah tujih interesov ter so z od-
kritimi izpovedbami olajšali raz-
kritje zarote.

Grofi se kregajo med seboj.

Madžarski minister za zunanje
posle Walko je sit politike. Njegov
naslednik bo najbrže grof Karoly.
Mož je znan iz nedavne preteklosti
kot zadnji minister pred diktator-
jem Belo Kunom.

Doma in po svetu.

Zagrebske kmetske manifestacije. Ob praznikih so bile v Zagrebu prirejene velike manifestacije pod vodstvom seljaka Karla Kovačevića, bivšega I. podpredsednika bivše Radičeve stranke in predsednika Radičevega parlamentarnega kluba v Narodni skupščini. Udeležba je bila nad stotisoč oseb. V Zagreb je prišlo 65 posebnih vlakov. Vožnja tja in nazaj je bila brezplačna. Vsa veličina manifestacije se razvili iz tega, da so skupni stroški znašali 15 milijonov dinarjev. Posebno velika udeležba je bila iz Slavonije, Bosne, Like, pa tudi iz Slovenije in Srbije. Glavni govor je imel Karlo Kovačević. Z ostrimi besedami je obsojal vse vodilne člane bivše Radičeve stranke, izvzemši pok. Štefana Radiča in pa samega sebe. Obsodil je tudi druge hrvaške meščanske politike, ki niso bili nikdar iskreni pristaši seljaka. Govor je bil govorniško dobro sestavljen in je občudovati inteligenco Karla Kovačevića, ki je preprost seljak, da je sestavil tako velik govor. Za Slovence je govoril Albin Koman iz Vižmarjev pri Ljubljani. Na banketu je tudi govoril bivši radičevski minister dr. Niko Nikič. Zvečer se je vršil v razveseljevanje udeležencev manifestacij sijajen ognjemet na igrišču Konkordije. Policija je zadostno poskrbela za stražo ob železniškem nasipu in se ni zgodila nobena nesreča, kakor pri ognjemetu ob zadnjem katoliškem shodu v Zagrebu.

Učitelji naj vzgajajo mladino v zmislu sokolskih načel. Prosvetni minister je izdal šolskim oblastvom naredbo, po kateri se naj učiteljstvo seznanja z zakonom in načeli o Sokolu Jugoslavije. Poučujejo naj mladino o načelih Sokola, o določbah zakona glede na vojaške ugodnosti,

ustanavljajo Sokola, podpirajo pobjanje alkoholizma in pospeševanje štednje. Banski in srezki nadzorniki naj nadzirajo, kako se to delo vrši in o opazovanih poročajo v trimesečnih rokih.

Nezgoda v sušaškem pristanišču. Dne 9. t. m. se je pripetila v sušaškem pristanišču težka nesreča. Na Brajdici je pričakovalo na parnik »Topolo« nad sto oseb. Ob vkrcavanju teh oseb je bilo naenkrat na mostiču okoli 60 oseb. Piloti pod mostom so se polomili in most se je v sredini zrušil v morje. Morje je bilo viharo in mnogo oseb je mostovje potegnilo globoko v vodo, tako da je bilo reševanje jako težavno. Poškodovanih je nad trideset oseb. Nekaj jih je utonilo, vendar to še ni ugotovljeno, dokler se ne dožene, koliko oseb je padlo v vodo. Udeleženci nesreče so bili večinoma potniki, ki so se vračali od zagrebskih manifestacij domov.

Potnik tvrdke »Preciosa« v Zagrebu je bil okraden na železnici med Vukovarjem in Zagrebom. Iz kovčka so mu izginili razni dragulji in zlatnine za okoli pol milijona dinarjev. Policija je izsledila dva zagrebska krivca in našla skoro vse dragocenosti zakopane globoko v zemlji po izpovedbi krivcev, ki sta prvotno trdila, da sta blago iz strahu vrgla v Savo. Nekaj blaga sta že razpečevala in to ju je izdalo.

Proti plinski vojni. Na razorožitveni konferenci odseka v Ženevi je predlagal poljski delegat, da se sklene konvencija proti plinski vojni. Rekel je, da so se za tako konvencijo že izjavile Finska, Rumunija, Jugoslavija in Belgija. Za konvencijo sta se izrekli tudi Francija in Čehoslovaška. Inicijativa se nanaša na temeljne misli, ki se že nahajajo v ženevskem protokolu iz leta 1924.

Brezposelnost v luči Paneeurope. V zadnji številki »Paneeurope« piše vodja panevropskega gibanja Coudenhove-Kalergi o vprašanju brezposelnosti. Večina držav skuša zaščititi svoje državljane pred boleznijo koz s cepljenjem, ne štiti jih pa pred lakoto. Velika večina človeštva živi popolnoma nezasičeno življenje. Ti ljudje žive iz rok v usta in postanejo lahko po vzrokih, proti katerim so popolnoma brez moči, čez noč brez kruha. Če se potem, ako nočejo brezpogojno lakote umreti, kakor zahteva od njih država, poslužijo svoje naravne pravice in si na kakršenkoli način prekrbne nekoliko hrane, se jih zato žigosa kot tatove in roparje in zapre v ječe. Nobena žival v puščini ne živi v tako krutem in sramotnem

položaju. Žival lahko ubiješ, vendar ji ne moreš prepovedati, da ne bi jedla, kakor se to prepoveduje ljudem v mnogih deželah, ki imajo živeža v izobilju. To so preostanki socijalnih zmešnjav, ki mečejo svojo senco na vse, tudi na site. Ta senca je skrb, in človeštvo trpi več od skrbi kakor od boli, ker skrb zastruplja življenje, zdravje in srečo. Zato pomenja zmanjšanje skrbi odrešitev človeštva. Da se pa človek zavaruje pred skrbi za obstanek, zato mu je potreben eksistenčni minimum, ki je pri pametni organizaciji mogoč. To je zahteva civilizacije. Noben človek bi ne smel biti v civilizirani državi ogrožen po smrti od gladi in ne bi se smel radi pomanjkanja tresti za svojo eksistenco. Pravica po kruhu je ravnotako elementarna, kakor pravica po zraku in vodi. V državni zaščiti in zavarovanju proti brezposelnosti vidi pisec začetek te velike naloge. Boj proti brezposelnosti je ravnotako daleko sežen in pomemben, kakor boj proti suženstvu. To je občelovska zadeva.

Zanimiv umor v Rimu. Dne 8. t. m. so našli v sovjetskem ruskem poslaništvu umorjenega tajnika Evgena Levina. Ob njem je bil revolver. Vobče vlada mnenje, da sta ga ustrelila dva ruska policijska agenta, ki sta bila poslana v Rim, da izvršita smrtno obsodbo nad njim, ker se je branil priti v Moskvo.

Romunski kralj si sam znižuje plačo. Novi romunski kralj Karol je predlagal, da se z ozirom na težko gospodarsko in finančno krizo, ki tare tudi Romuniji, njemu in celi kraljevski očetljivi civilna lista za 25 odstotkov. Kralj hoče s tem dati dober zgled za to, ker se hoče tudi državnim uradnikom ter nameščencem istotako plače znižati. Da, ako je sploh kaj mogoče znižati...

Zakaj in koliko glasov so avstrijski socijalni demokrati izgubili pri zadnjih volitvah? Na strankinem zboru je omenil Danneberg v poročilu, da so se avstrijske volitve dne 9. novembra 1930 vršile na podlagi volilnih imenikov, ki so bili sestavljeni v mesecu juniju, vsled česar je na tisoče delavcev izgubilo volilno pravico vsled preseljevanja. Kljub temu je stranka izgubila samo 22.400 glasov, kar pri 1½ milijonu glasov ne pomeni ničesar. Danneberg je naglašal, da so krščanski socijalci in nemški nacionalsci prejeli pri volitvah l. 1927 skupno 55 in pol procenta vseh glasov. Sedaj pa samo 48 in pol procenta. Fašistične stranke so prejele 8 procentov glasov, toda izključno na račun vseh ostalih meščanskih strank.

Motorni vagoni na čehoslovaških železnicah. Na čehoslovaških železnicah so uvedli motorne vlake in avtobuse na tračnicah, in sicer v skup-

ni dolžini prog 3000 km. Z motoriziranjem železnice pa bodo še nadaljevali, ker se je te vrste promet zelo dobro obnesel.

Kako v Pragi skrbe za brezposelne. Praški mestni svet je naslovil na »Union-banko«, »Industrijsko-banko« in »Industrijsko zvezo« poziv, da imajo nemudoma začetni za gradnjo svojih palač in stanovanjskih hiš. Pri teh delih se bo lahko več stotin brezposelnih zaposlilo. Kaj pa pri nas? Svojčas si je mariborski občinski svet, pod županovanjem Grčarja, osvojil sklep, da morajo vsi denarni zavodi, ki imajo v Mariboru svoje poslovalnice, zidati za svoje urade nove zgradbe in stanovanja za svoje nameščence. Z raznimi intrigami so pa prizadeti krogi v Beogradu izvršitev tega sklepa prepredili in mariborske banke še sedaj poslušajo v najetih prostorih. Maribor trpi na permanentni gradbeni stagnaciji, velikem pomanjkanju stanovanj in tudi brezposelnosti. Torej...

Število brezposelnih v Nemčiji je znašalo sredi novembra 3 in pol milijona. Tudi v Angliji brezposelnost stalno narašča. V Zedinjenih državah jih cenijo na 6 milijonov.

Nadprodukcija inteligence v Nemčiji. Od leta 1913 je število slušateljev na visokih šolah v Nemčiji porastlo za 60 odst. Radi tega se čuti v inteligenčnih poklicih velika nadprodukcija. Medtem ko je v državi samo za 26.000 zdravnikov razpoložljivih mest, je zdravnikov 49.000 in jih je še vsako leto 1000 več. Za doktorje filozofije je 4300 razpoložljivih mest napram 18.000 kandidatov. Leta 1927 je prišel en advokat na 3900 prebivalcev, leta 1930 pa že na 2000 prebivalcev.

Manifest sira Osvalda Mosleya, ki je v opoziciji proti Macdonaldu, vzbuja pozornost v angleški politični javnosti. Mosley je sicer pristaš delavske stranke, ki mu pa ni všeč politika vlade. Predlagati namerava petčlanski svet vlade, ki bi imel pravice diktature. Mosley je prišel iz meščanskih krogov in misli, da se gospodarska kriza da odpraviti z diktaturo. Proti tej politiki je nastopil prometni minister Morrison in jo označuje kot predrznost in prešerno gobezdavost.

Uspeh socijalistov pri občinskih volitvah v Helsinforisu. Pri volitvah dne 7. decembra so socijalisti dobili 22 mandatov (dosedaj 13), Švedi 20 (21), vladna stranka 13 (9), naprednjaki 4 (5); komunisti niso več kandidirali in so njihove glasove dobili socijalni demokrati.

Brezposelnost tudi na Japonskem. Zveza japonskih strokovnih organizacij izjavlja, da je število brezposelnih na Japonskem 400.000, kakor se uradno označuje, veliko prenikzo in da znaša faktično njih število najmanj 1.200.000. Vlada je za razna za-

Prava KOLINSKA CIKORIJA.

Iv. Vuk: Naš „MI“ je triumfiral (Odlomek iz spominov na Varaždin.)

(Nadaljevanje.)
Vasilisa ukazuje, zmerja, Bubnov malomarno odgovarja, Nastja v duševni obupanosti grozi, da se napije. Luka pa miri in domače filozofske besede vplivajo. Kodiljov besni od ljubosumnosti nad Vasko. A Vaska ga prezirljivo opomni na dolžne nublje.
Ali ni vse to življenje v azilu, prebivalcev v njem in gospodarjev v njem, slika življenja družbe? Današnje družbe? Izkoriščati človeka do kosti, a če umreš in kako umreš, kaj je komu mar. Prizor z Ano je drastično pokazal to resnico. Postopači, izgubljeni vseh stanov v azilu — delovno ljudstvo? Gospodarji azila, privilegirani zločinci — ...? In konec? ... Ni več Kostiljove, ni več Vasilise, ni več Vaske. Polica Medvedjev je preostalih enak. Brez psovjanja, brez prepira žive sedaj..., kolektivno upravljajo azil. Še oni, ki jim duševnost tega ne dopušča, izginjajo drug za drugim... Ali ni ta drama simbol? O, Maksim Gorkij je velik umetnik, pravi proletarski umetnik...

Končano.
Večerja v gostilni, pri belo pogrnjenih mizah sedimo.
— Kus-Nikolajev! Kako je?
Dr. Kus-Nikolajev dvigne čašo;
— Da takoj povem resnico: Gledališka družina »Svobode« je prvovrstna družina. Igralci so svoje vloge odigrali složno in jasno, da sem večkrat sploh pozabil, da ste delavci. In če se pri tem še upoštevava, s kakšno poštenostjo ste morali študirati

tako težak komad in to po dnevnem delu v delavnicih in tovarnah, tedaj je uspeh »Svobode«, to je, vaš uspeh, s tem multiplicitaran... Odljučna je režija vašega režiserja Franje Petreja. A vaš scenograf umetnik-slikar Niko Pirnat je s svojo scenografijo mnogo pripomogel. Odlučna družina ste: Vidno, da je »Pecen« povsod doma.
— Katere vloge so bile najboljše igrane, je vprašal nek glas.
— Težko je označiti, katere. Vsi ste bili na višini in popolnoma ste obvladali svojo nalogo. Igrali ste s tolikšno iskrenostjo in toploto, da je uspeh moral biti zagotovljen. Vsi igralci ste se trudili, da bi bila igra čim bolj v duhu zahtev, ki se stavljajo na proletarsko dramo takšnega značaja...
Domače in živahno je potekla večerja. Pozno je že... Jutri je delo. Gogoljeva »Ženitev« se igra.
— Spat?
Molk. Nato se sliši glas:
— Smo prišli v Varaždin spat?
— Tako je, se sliši več glasov.
— Kakšen je Varaždin?
— Treba pogledati...

Kavarna. Jazzband igra. Zamorske skladbe. Ples. Mize, na njih kava, okrog njih gosti. Med mizami plesalci...
In mnogo kavarn je v Varaždinu. In v vsaki Jazzband. In v vsaki se pleše. Kar tako... med mizami, okrog miz.
— Smo že v drugi kulturni atmosferi.
— Kakšni kulturni atmosferi. V civilizacijski atmosferi, a ne kulturni.
— Vseeno... Maria, sedaj niste več Nastja.
— Prosim?
— A če bi bila Nastja... Bi ne marali?
— Vedno... Vseeno... Samo sedaj

ste veseli, mični, tam na odru pa mi je vaša usoda segala v srce...

Valček se je zazibal lahkotno, kakor od zefirja gnan.

— Dora — Nataša... prosim?!

— Sava — Vasilisa... prosim?!

Varaždinčani so zavrteli naša dekleta.

Naši fantje so pa budno pazili, da nikdo ne pozabi, da so ljubljankice...

Bubnov pa je prisedel k družbi oficirjev. Ni dolgo trajalo, da so zaplesali kolo in Bubnov, naš Polde, ga je vodil.

— Poglej, je sunil Aljoška-Vlado Tartarja-Miho. — Polde je proti razorožitvi in svetovnemu miru...

Svečana seja. Jubilejna seja... Pred

sejo je camera obscura ovekovečila zborovalce in igralce. Velika skupina... in vse se je stlačilo na majhno razglednico. In vsi bodo v januarski številki mesečnika »Svobode«, ki izide že okrog božiča... na 48 straneh z bogato in vsestransko vsebino.

Tako je vsakemu posebej povedal urednik »Svobode« z zabavnim namenom, da si to številko in vse nadaljnje v letu 1931 vsak kupi in naroči za letno naročnino Din 36.—

Kako se mu bo ta zahrbljivost izplačala, bomo videli...

— Otvaram jubilejno seja »Svobode«, je spregovoril začasni predsednik »Svobode« s. Čagran. — 25 let je delala »Sloboda«, ter izobraževala člane-delavce v proletarski miselnosti.

»Sloboda« ni imela samo lokalnega pomena. Njeno delo je bilo prenešeno v daljnje kraje, kamor so šli delavci, člani »Svobode« za kruhom in kjer so svoje delo za kulturno proletarsko izobrazbo nadaljevali.

Težke čase je preživljala »Sloboda« in njeni člani so morali doprinašati velike žrtve: ne samo, da so si sredstva pritrjavali od svojih ust in jih dajali za delo »Svobode«, nego bili so tudi preganjani.

Ali vse težke posledice so zmagovali z nepremagljivo silo. Malodušja in omahljivosti niso poznali. Kuhn Hedervary je hotel »Slobodo« zlomiti. Ali kako zlomiti zgodovinsko dejstvo?... Idejo?...

Jubilej »Svobode« je imel pomen za ves naš delavski pokret. Danes gleda »Sloboda« nazaj v preteklost s ponosom in z njo še živiči sodruzi-ustanovitelji, ki so tu: Franjo Lechpamer, Lavoslav Kovačič, Stjepan Martinić, Ivan Kosmerl in Anton Bakač.

Ploskanje in živoklicci so pretrgali poročilo...

— Mladost je prišla za krmilo in ladja »Svobode« plava zopet energično. Krmilar je sodrug Vilibald Ivanušič.

Govor je sledil govoru. Bil je to delavski parlament, složen, solidaren... Pongračič iz Zagreba je pozdravljaj v imenu URSSJ in v imenu »Jednakosti«. Štukelj v imenu »Svobode«, Cerkuvenik v imenu »Ujed. Saveza Železničarjev« in kluba proletarskih književnikov, jaz v imenu »Cankarjeve družbe«, J. Jaklin iz Zagreba v imenu Radniških Novin, Haramina v imenu »Opčeg radničkog Saveza«, Buntak v imenu »Saveza krojaških delavcev« in krojaške zadrage v Zagrebu, E. Fleischer v imenu Saveza privatnih nameščencev.

Toptli so bili govori tudi tam, kjer so bili nasveti za bodoče delo. In ko je ura odbila 12 in ko je na glavnem trgu v Varaždinu vojaška godba nehala s promenadnim koncertom, je Čagran zaključil jubilejno seja...

(Dalje prihodnjič.)

silna in javna dela v omiljenje brezposelnosti votirala 35 milijonov je-nov.

Strašno krvoskranstvo. Iz Freiberga pri Breisgauu poročajo: Tobačni delavec Arnold v Ichenheimu, njegova žena, njegova 21 letna hči, njegov sin in brat so bili izročeni sodnji. Arnoldova hči je priznala, da je tekoma zadnjih dveh let porodila dva otroka ter oba takoj po porodu umorila. Hči je izjavila, da je imela razmerje z očetom, bratom in s stricem.

Rockefeller »žrtvuje« milijon za brezposelne. Znani ameriški bogataš John Rockefeller je skupno s svojim sinom izročil en milijon dolarjev za pobijanje brezposelnosti, in sicer v roke v to svrhu postavljenemu odboru, ki sedaj razpolaga s skupno vsoto 3.133.000 dolarjev, kar predstavlja polovico one vsote, ki je določena za izvedbo zasilnih del. Pred par dnevi smo posneli iz predavanja v delavski uri v dunajskem radiu, da znaša število brezposelnih v Združenih državah 15 milijonov, če ravno se uradno poroča o 5 milijonih. Pošast brezposelnosti pa vzbuja že strah kapitalistom, ki mislijo to najhujšo bolezen zdraviti z injekcijami. Milijon dolarjev sicer nekoliko imponira, toda ta žrtev je za Rockefellerje zelo majhna in za ameriške razmere naravnost neznatna.

Prepoved kinematografskih predstav ob nedeljah. Angleško vrhovno sodišče je sklenilo prepovedati nedeljske kinematografske predstave.

Prehlajenje, influenza, gripa ter vohbe pri vsakem nerazpoloženju, kjer je nekaj vročine poleg, je treba, da drgnete telo s preparatom **Alga**. Vročina popušča, spanje je lahko in zdravo. Skrbite, da bo telo sveže in duh čil.

Za tiskovni sklad je daroval s. Sajovic iz Trbovelj Din 10.—. Posnemajte!

Kongres „Svobode“

Dne 8. t. m. se je vršil v čitalnici Delavske zbornice v Ljubljani kongres naše kulturne organizacije. Na kongresu je bilo izmed 33 podružnic zastopanih 22, druge so se večinoma opravičile.

Uvodoma je predsednik C. Šturlj očrtal uspehe našega dela, nakar so delegati obširno razpravljali o dveh točkah, in sicer:

1. O razširitvi našega mesečnika »Svoboda« in
2. O delavski olimpijadi na Dunaju leta 1931.

Kongres je sklenil, naj vse podružnice, strokovne organizacije in posamezniki pridobivajo do novega leta novih naročnikov za naš mesečnik, kajti samo tako bo mogoče revijo povečati na 32 strani in izboljšati njeno vsebino.

Obenem je sklepal kongres tudi o pripravah za delavsko olimpijado, za katero vlada že sedaj med delavstvom veliko zanimanje.

Na predlog celjske podružnice se bo vršil odslej vsako leto v določenem kraju zlet vseh podružnic in njenih sekcij, pevski, dramatični nastopi itd. Končno je bil izvoljen iz najboljših naših kulturnih delavcev nov centralni odbor.

Na predvečer kongresa je uprizoril Delavski oder »Svobode« v Ljubljani igro Maksima Gorkega »Na dnu«, o kateri poročamo na drugem mestu.

Ves zavedni proletarijat pa pozivamo, da se organizira v svoji kulturni organizaciji, se je tesno oklene, zlasti pa podpira in razširja naš mesečnik »Svoboda« (za nečlane letno samo 36 Din!), ki je edino glasilo proletarske kulture in njenih stremeljenj.

Maribor.

Predavanje v »Svobodni«. Ker je prihodnja sredo, dne 17. t. m. državni praznik, se bo vršilo prihodnje predavanje že v torek, dne 16. decembra, in sicer ob 8. uri zvečer v društvenih lokalih. Predaval bo Rudolf Golouh o velikem borcu za svobodo, pravico in resnico, o francoskem pisatelju **Emilu Zolaju**. Proletarci in proletarke, agitirajte za udeležbo in

Resnica o stavki pri tvrdki Julius Meinl.

Zakaj je prišlo do stavke?

Inozemska tvrdka Meinl d. d., trgovina s kavo in kolonialnim blagom, ima v Jugoslaviji 30 podružnic, katerih uslužbenci so stopili dne 3. decembra v stavko. Tvrdka razširja potom meščanskega časopisja in potom lepakov napačno mnenje, da so njeni nastavljeni odklonili pogajanja in da so zahtevali brezpogojno podpis od njih predložene kolektivne pogodbe, v kateri so stavili nemogoče zahteve, čeprav da so ti nastavljeni že sedaj najboljši plačani uslužbenci trgovske stroke v Jugoslaviji.

Nasproti temu ugotavlja Savez privatnih nameščencev v okrožnici, naslovljeni na liste, da se nastavljeni tvrdke Meinl ne morejo prištevat k najboljši plačanim svoje stroke, ker se gibljejo njih plače med 1500 do 2500 Din mesečno, pri čemur se mora upoštevati, da je mnogo med njimi že nad deset let pri tej tvrdki uslužbenih.

Velika neresnica je, če tvrdka trdi, za zahtevajo njeni uslužbenci zvišanje plač. Nasprotno, oni zahtevajo samo obnovitev kolektivne pogodbe, ki je potekla dne 3. decembra, pri istočasni spremembi nekaterih delovnih pogojev, pri čemur bi tvrdka prihranila letno 100.000 Din.

Nad šest tednov so se vodila pogajanja za obnovitev kolektivne pogodbe, ki je bila podpisana dne 3. decembra lanskega leta med tvrdko in med Savezom privatnih nameščencev. Ko so bila pogajanja že skoro zaključena in bi se imela pogodba podpisati, ni hotela tvrdka o tem nič več slišati in je zahtevala samo podaljšanje stare kolektivne pogodbe za šest mesecev, to je do 3. junija, ko je za njo konjunktura za pogajanje ugodnejša. Na ta predlog Savez privatnih nameščencev ni mogel pristati, ker ni mogel dopustiti oškodovanja interesov nameščencev.

pridite v velikem številu, da se oddolžimo spominu moža, ki je spisal krasen socialni roman »Germinal«! — Odbor.

Anton Bacher umrl. V torek, dne 9. decembra je umrl v mariborski bolnici dolgoletni in vztrajni član ter funkcionar kovinarske organizacije Anton Bacher v 56. letu starosti. Bil je od leta 1894 nepretrgoma strokovno organiziran in je 27 let delal v Nemčiji v neki livarni. Po prevratu se je vrnil v Jugoslavijo, veseleč se svobode svoje domovine, kjer pa ga je čakala samo revščina in bolezen. V Nemčiji je plačeval v pokojninski sklad in bi moral dobiti odpravnino po meddržavni pogodbi o reciproci-teti. Preden se je pa dolgotrajni in komplicirani postopek izvršil, je Bacher umrl v največji bedi. Bil je že dalj časa bolan na neozdravljivi srčni hibi, za katero je bil že enkrat v bolnici. Ko pa jo je zapustil, je moral zopet bivati v zloglasnih hlevih bivše dragonske vojašnice, kjer se mu je radi bednih razmer stanje poslabšalo in moral je v bolnici umreti. Zapušča nepreskrbljeno ženo in sinčka. Vzgladnemu borcu za delavske pravice in predsedniku strokovne organizacije kovinarjev na Tenzu ohranimo blag spomin. Pokopan je bil v četrtek popoldne na pokopališču v Pobrežju.

Zimski kres »Detoljuba«. Letošnji zimski kres društva »Detoljub« v Mariboru se vrši v nedeljo, dne 21. decembra v beli dvorani pivovarne Union (Götz) ob 3. uri popoldne. Kakor vsako leto, bodo tudi letos otroci sami skrbeli za praznovanje tega dneva miru. Vabljeni so vsa prijateljska društva, vabljeni so tudi vsi dobrotniki, ki podpirajo »Detoljub«.

Narodno gledališče. Sobota, 13. decembra ob 20. uri »Škrjančkov gaj«. Znižane cene. Zadnjič ab. C. — Nedelja, 14. decembra ob 15. uri »Aleksandra«. Kuponi. — Ob 20. uri »Gospa ministrovka«. Kuponi.

Manufaktura, krzno, trenchcoati, Hubertus-plašči, usnjene suknje in pletenine. L. Ornik, Maribor, Koroska cesta 9. — Plačilne olajšave!

Božične okraske kupujte le v papirnici Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6.

Čuvaj
Tvoje lepe zobe

da Ti vedno ostanejo zdravi in beli kot biser. Vzemi za dnevno nego edino

Sargov
KALODONT
Lepši zobje

MIKLAVŽEV VEČER

privedi plesni odsek

Trgovskih in privatnih nameščencev v Mariboru

v soboto, dne 13. decembra t. l. v veliki dvorani »Narodnega doma«.

Darila se sprejemajo v društveni sobi trg. in obrtne mladine v Narodnem domu, I. nadstr., levo. Vstopnina Din 10.—.

K obilni udeležbi vabi Odbor.

Celje.

Cene kruhu za celjsko okrožje nižane od 5 do 8 odstotkov. Dne 8. decembra 1930 je bila sklicana anketa konzumentov in trgovcev pri srezkem načelstvu v Celju. Uspeh ankete je bil dosežen v tem, da je morala Zadruga pekov izdati nov cenik, datiran z 8. decembrom 1930, a veljavna bo od 12. decembra 1930. Spodaj priobčujemo prejšnje in sedanje cene kruhu, navedene v cenikih z dne 27. oktobra 1930 in 8. decembra 1930. V oklepajih je označena teža kruha po starem ceniku. 1 komad belega kruha Din 5.—, teža 1.20 kg (1.10 kg); 1 komad belega kruha Din 2.50, teža 60 dkg (55 dkg); 1 komad polbelega kruha Din 5.—, teža 1.25 kg (1.20 kg); 1 komad polbelega kruha Din 2.50, teža 62 dkg (60 dkg); 1 komad črnega (rženega) kruha Din 5.—, teža 1.38 kg (1.24 kg); 1 komad črnega (rženega) kruha Din 2.50, teža 69 dkg (62 dkg). Zemlje so ostale neizpremenjene, brez označbe teže, od 5—5½ dkg komad. Bele štruče po Din 1.— za komad niso v ceniku

označene posebej, tehtati morajo eno petino štruče po Din 5.—, t. j. 24 dkg in polbele 25 dkg. **Cene so se v resnici zelo malo znižale in so pravzaprav ostale iste, kot so bile.** Razlika je samo v tem, da dobi kupec, kateri kupi za Din 5.— belega kruha, 10 dkg več kot dosedaj. Pri polbelem kruhu dobi pa samo 5 dkg. Cene so se znižale torej za 8 odstotkov pri belem in za 5 odstotkov pri polbelem kruhu. Ta ugotovitev, oziroma pocenitev velja pa le pod pogojem, ako so navedeni, to je kupljeni komadi res tako težki, kakor so iz cenika razvidni. Kontrola nad tem se pa vrši le tu in tam in to samo v mestu. V trgovinah, kjer se prodaja kruh, se pa ne vrši kontrola nikoli.

Delavci in konzumenti bi storili prav, če bi v trgovinah sami tehtali kruh, ker nekateri peki dajo velike namečke, zato pa so njih izdelki lažji na škodo konzumentov. — Opa-zovalec.

Fala.

Smrtna nesreča pri elektrarni. V četrtek, dne 11. t. m. so pri vodni napravi v falski elektrarni delavci snemali neko ogrodje. Iz sedaj še neznanih vzrokov pa se je ogrodje nenedoma zrušilo, vsled česar je padlo 11 delavcev, ki so se nahajali na ogrodju, v vodo. Po trudapolnem in napor-nem reševanju se je posrečilo, deset potaplajočih rešiti, medtem ko je enajsti izginil v deročih valovih Drave. Kdo je zakrivil nesrečo, kakor tudi, kako se imenuje žrtev, bomo poročali, ko dobimo potrebne podatke.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE.

Din 240.—, 290.—, 350.—, 390.—, 490.—, 690.—, 790.—;

ZA DEČKE:

Din 250.—, 290.—, 330.—;

GAMBETA OD 11 DO 14 LET:

Din 230.—, 260.—, 290.—;

MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:

Din 130.—, 150.—;

OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET.

Din 110.—, 115.—, 130.—, 135.—, 150.—, 170.—;

RAGLAN:

Din 600.—;

HLAČE

Din 90.—, 105.—, 130.—, 140.—, 150.—, 180.—.

Vrsta

Tek. štev.

Prodajna
cena

Prodajna
cena

50

Pazite
na gornjo ceno!

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode te uverili o resničnosti naših navedb.

Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno!

Pazite se pred ponaredbami!

HIŠO

v Pivoli št. 32

(Radanowitsch) pri železniških postaji v Hočah pri Mariboru, 5 minut nad gradom „Hiša na Pohorju“, krasna lega v okolici gozdovi, primerna za letovišče in vpokoje (3 sobe, kuhinja, klet, vrt s trstjem, sadjem in zelenjavo, v celem 1 oral zemlji) je s pohištvom za **Din 40.000.— na prodaj.** Dopisi naj se naslovijo na Fischer, Wien IX, Alserbacherstrasse Nr. 16.

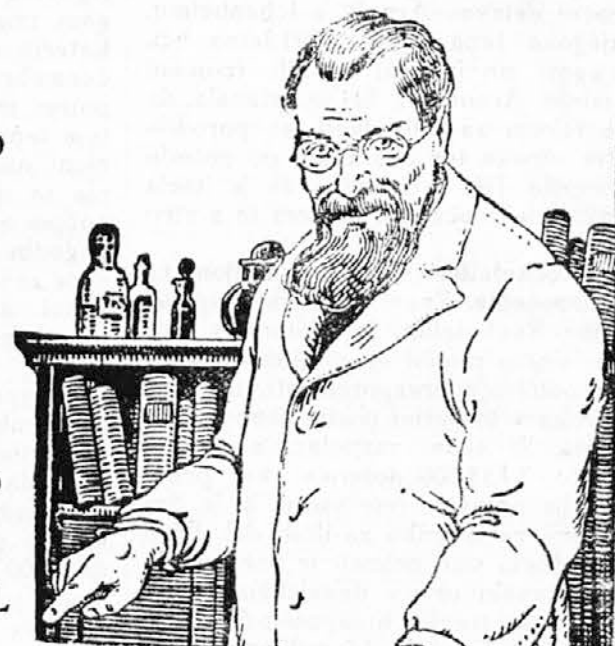
Reumatičarji

Nabavite še danes
1 steklenico

ALGA

ZA MASAŽO

kajti že jutri Vas bo
USPEH
IZNENADIL

Če Vas boli ali trga

V { kosteh - rokah - nogah
sklepih - plečih - zobeh
kolkah - žilah - glavi

ALGA

PREMAGA BOLEZEN TAKOJ

DOBIVA SE POVSOD

1 steklenica

Din 16.—

LABORATORIJ „ALGA“,
SUŠAK

4 steklenice „ALGE“ Din 77.—

8 steklenic „ALGE“ Din 131.—

14 steklenic „ALGE“ Din 205.—

25 steklenic „ALGA“ Din 320.—

Hitro se en zvezek!

od
Papirnice

Slovenske tiskarne
Šlomškov trg 6

KOLESARJI, POZOR!

Ker je sezona za vožnjo s kol si končala, je treba, da skrbite že sedaj, da bodo kolesa pripravljena za prihodnje leto! Potrebno je torej, da se kolo temeljito pregleda, razloži, emajlira, ponikla, ležišča zbrusijo, očistijo ter namažejo z najboljšo vazelinno in nato zopet sestavi, tako da je kot novo pripravljeno za bodočo sezono. — Vse to se popravi najbolje v

špecialni mehanični delavnici

JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR

Tattenbachova ulica št. 14, nasproti Narodnega doma.

Šhramba koles in motorjev čez zimo.

Brezkonkurenčne cene! Točna in solidna postrežba!

KLOBUKI

iz žameta in klobučevine v modernih faconah po najnižjih cenah kakor tudi klobuki za otroke v največji izbiri.

Popravila točna in po ceni!

MODISTINJA M. JAHN

MARIBOR, STOLNA ULICA 2

Veseljedarilo

glasbe. Glasba prinaša v dom ve-sele urice. Glasbo si lahko ustvarite čudovito poceni. Obiščite nas in zahtevajte, da Vam neobvezno razkažemo naše povsod čislane proizvode.

TVORNICA GLASBIL

MEINEL & HEROLD

PRODAJALNA:

MARIBOR, TRG SVOBOBE ŠT. 6

Galože
copate
snežni ževjilj

Eksportna hiša „LUNA“ lastnik Albin Pristernik

Samo na Aleksandrovi c. 19

MARIBOR

Samo na Aleksandrovi c. 19

Igrače
sanke, vo-
zički za puntic

Za jesensko sezono kakor tudi za bližajoči se božič imam preskrbljeno veliko zalogo in sicer: noga-vice za otroke, par od Din 5.— naprej, črne, rujave, drap, sive in bele barve, moške nogavice od Din 5.— naprej, damske nogavice od Din 7.— naprej, flonogavice od Din 12.— naprej. — Za dobro blago jamčim! Nadalje nudim vezeno meter od Din 75.— naprej, žipke meter od Din 1.— naprej, svilene trake meter od Din 1.— naprej. Vse vrste sukanca. Volnene pletenine-vezenine, šivanke, gumbe in druge potrebščine za krojače in šivilje, po brezkonkurenčnih cenah. — Lastna pletilnica in predtiskarinja. — Otroški jopiči s čepicami Din 40.—, jopiči za dečke Din 45.—, jopice za dame Din 55.—, moški jopiči Din 75.— vse iz čiste volne.

Specijalna izložba vseh vrst okraskov za božična drevesa.

Božična in novoletna darila so:

ročne torbice, listnice, denarnice, aktovke, kakor tudi potni kovčki, nahrbniki, dokolenice i. t. d. Vse to v največji izbiri pri

IVAN KRAVOS

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Rotovski trg št. 6.

Posojila dajemo po
ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 7%
proti trimesečni odpovedi.

